

Titulli i lëndës: Gjuhë e sotme turke

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë - Departamenti i gjuhës dhe i letërsisë Turke
Titulli i lëndës:	Gjuhë e sotme turke
Niveli:	MA
Statusi i lëndës:	Obligueshme
Viti i studimeve:	1
Numri i orëve në javë:	2
Kreditë ECTS:	6
Koha / Vendi:	Fakulteti i Filologjisë, UP, Prishtinë
Mësimdhënësi:	Prof. Dr. Ergin Jable
Të dhënat kontaktuese:	e-mail: ergin.jable@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës:	Lënda Gjuhë e sotme turke i përfshin sistemin fonetik dhe morfologjinë e emrit. Në sistemin fonetik trajtohen: Mënyra e shkrimit dhe shqiptimit të fonemave zanore e bashkëtingëllore; ndryshimet fonetike – fonologjike të zanoreve dhe bashkëtingëlloreve; harmonizimi i zanoreve (Harmonia vokalike), që është një nga çështjet kryesore fonetike të gjuhës turke; asimilimi i bashkëtingëlloreve; rrokja, theksi etj. Ndërkaq, në morfologjinë e emrit trajtohen: prapashtesat e rasave dhe lakimi i emrit; prapashtesat pronësore; përemrat dhe lakimi i tyre; mbiemrat dhe karakteristikat e tyre në gjuhën turke; formimi i emrave dhe mbiemrave (fjalëformimi); numërorët, pafjalët (post pozicionet) etj.

Qëllimet e lëndës:

Ky kurs ka për qëllim:

- T'ju ofrojnë njohuri studentëve për sistemin fonetik të gjuhës turke;
- të njihen me harmoninë e zanoreve;
- të njihen me mënyrën e asimilimit të bashkëtingëlloreve;
- të mësojnë për rrokjen dhe theksin;
- të mësojnë për rasat dhe lakimin e emrave, përemrave etj.
- të mësojnë për mënyrën e fjalëformimit;
- të mësojnë për mënyrën e formimit të tog fjalëve etj.

Rezultatet e pritshme të nxënies:

Pas përfundimit të këtij kursi student do të jetë në gjendje që:

- t'i njohë rregullat e drejtshkrimit dhe drejtshqiptimit të tingujve të gjuhës turke;
- të zotërojë ndryshimet fonetike;
- të zotërojë rregullat e morfologjisë së emrit: lakimin, tipat e fjalëformimit; sistemin mbiemëror etj.
- të dallojë strukturën e gjuhës turke, si gjuhë urato-altaike nga struktura e gjuhës shqipe, si gjuhë indoevropiane duke mësuar mirë tipat e togfjalëshit etj

-

-

-

-

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë nëpërputhje rezultate nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	30
Teori/Punë në laborator/Ushtime	1	15	15
Punë praktike			
Përgatitje për test intermediar			
Konsultime me mësimdhënësin	30 min	6	3
Puna në terren	1	10	10
Testi, punimi i seminarit	2	2	4
Detyrë shtëpie	2	15	30
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja për provimin final	10	2	20
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	3	2	6
Projektet, prezantimet, etj.	2	1	2
Total			150:25=6 6 ECTS

Metodat e mësimdhënies: Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit. Kursi Fonetika e gjuhës turke realizohet me dy orë (2) ligjërata dhe me një orë (1) ushtime në javë. Edhe gjatë punës teorike edhe gjatë punës praktike studenti është aktiv, duke diskutuar e duke bërë dialog, me qëllim që studenti ta përvetësojë lëndën sa më mire dhe sa më lehtë. Studenti ngarkohet edhe me detyra jashtë ambientit të fakultetit (në shtëpi, në bibliotekë etj.). Në kuadër të formave të mësimdhënies hynë edhe

	konsultimet.
Metodat e vlerësimit:	<ul style="list-style-type: none"> • Testi i parë 15 % • Testi i dytë 15 % • Pjesëmarrja aktive në ligjërata 15% • Vijimi i rregullt në mësim 5 % • Provimi përfundimtar (me shkrim/me gojë) 50%
Literatura primare:	<p>1) Aksan Doğan, Anlambilimi ve Türk Anlambilimi (Ana Çizgileriyle), Ankara Üniversitesi DTCF Yayınları, 1971</p> <p>2) Aksan Doğan, “Kök Türkçeden Bugüne, Türkçede ödünçlemeler Üzerine Bir Sözcük İstatistiği Araştırması”, Türk Dili, Sayı 313 , EKİM 1977, S. 344-7.</p> <p>3) Aksan Doğan, Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim 1. TDK Yayınları. 1977</p> <p>4) Korkmaz, Zeynep, Dilde doğal gelişme ve devrim açısından Türk Dil Devrimi, Türkoloji dergisi. V/1,1973, s. 97-114</p> <p>5) Levend, Agah Sırrı, Tarih Boyunca Türk Dili, Ankara, 1961</p> <p>6) Levend, Agah Sırrı, Türk Dilinde Gelişme Ve Sadeleşme Evreleri, Ankara, 1972, 1975, s. 333-339</p> <p>7) Dizdaroğlu, H., Türkçede Sözcük Yapma Yolları, TDK yayını, 1962</p> <p>8) Elöve, A.U., Türk Dili Grameri (Jean Deny'den, çeviri, not katmalarıyla.)</p> <p>9) Aksoy, Ömer Asım, Gelişen Ve Özdeşleşen Dilimiz, Ankara, 1975</p> <p>10) Levend, A. S., Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, Ankara, 1972.</p> <p>11) Lewis, G.L., Turkish Grammar, Oxford, 1967</p> <p>12) Ediskun, Haydar, Yeni Türk Bilgisi, İstanbul, 1963</p> <p>13) Emre, A. Cevat, Türk Lehçelerinin Mukayeseli Grameri, Fonetik, İstanbul, 1949</p> <p>14) Ağakay, M. Ali;; Kelime Yapı Yolları, İstanbul 1943</p> <p>15) Banguoğlu, Tahsin; Ana hatları ile Türk Grameri, İstanbul, 1940</p> <p>16) DİLAÇAR A., Türk Diline Genel Bir Bakış, TDK Yayınları, Ankara, 1964</p> <p>17) ERGİN, Muharrem (1993). Üniversiteler İçin Türk Dili. İstanbul: Bayrak</p>

Basım Yayın Dağıtım.

18)ERGENÇ, İclâl (1995).Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü. Ankara:Simurg Yayınları.

19)ERGİN, MUHARREM (1998). Üniversitelerde Türk Dili. İstanbul. FETHİ, NACİ (1971). On Türk Romani. İstanbul: Ok Yayınları. FORSTER, E.M. (1982). Roman Sanatı. İstanbul:Adam Yayınları. Çev. : Ünal Aytür.

20)GENCAN, Tahir (1979-1992).Dilbilgisi. Ankara: TDK Yayınları.

21)GÖKTÜRK, Akşit (1997). Okuma Uğraşı. İstanbul: YKY.

22)GÖKTÜRK, Akşit (2000). Çeviri Dillerin Dili. İstanbul: YKY.

23)GÖKTÜRK, Akşit (2000). Sözü Ötesi. İstanbul: YKY.

24)Günay, Doğan (2002) : Dil ve İletişim. İstanbul: Multilingual.

25)GÜVENÇ, Bozkurt (1993). Türk Kimliği. Ankara.

26)HANÇERLİOĞLU, Orhan (1994). Felsefe Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi.

• Literatür shtesë:

1)DİLAÇAR A., Anadili İlkeleri ve Türkiye Dışındaki Başlıca Uygulamalar, TDK Yayınları, 1978.

2)DİZDAROĞLU Hikmet, Dilcilere Saygı, TDK Yayınları, Ankara, 1966

3)Gabain, A. Von, Hunnisch-Türkische Beziehungen, Z. V. Togan Armağanı, İstanbul 1950-1955

4)Deny, Jean; Türk Dili Grameri (Osmanlı Lehçesi), Tercüme A.U. Elöve, İstanbul, 1941

5)Ergin, Muharrem; Türk Dil Bilgisi, İstanbul, 1962

6)Gencan, T. Nejat;, Dilbilgisi, 2. Baskı, İstanbul, 1971

7)Hatiboğlu, Vecihe;, Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü, Ankara, 1972

8)Banguoğlu, T, Ana Hatlarıyla Türk Grameri, İstanbul 1940.

9)Banguoğlu, T., Türk Grameri, Birinci Bölüm, Sesbilgisi, Ankara 1959.

10)Gabain ,A.von ,Alttürkische Grammatic,2.Aufl.,Leipzig 1950.

11)Levent Agah Sırrı:Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri,Ank.-1972.

- 12)Korkmaz Zeynep: Cumhuriyet Döneminde Türk Dili,Ankara-1974.
- 13)Karaalioglu Seyit Kemal: Kompozisyon Konuşma ve Yazma Sanatı İst-1976.
- 14)İmer Kamile: Dilde Değişme ve Gelişme Açısından Türk Dili Devrimi Ank.-1985.
- 15)Hatipoğlu Vecihe: Türkçenin Söz Dizimi,Ankara-1972.
- 16)Gencan Tahir Nejat:Dilbilgisi,İstanbul-1971.
- 17)Ercilasun Ahmet Bican :Bugünkü Türk Alfabeleri,İstanbul-1976.
- 18)Dizdaroğlu Hikmet: Tümce Bilgisi,TDK.-1976.
- 19)Demiray Kemal: Dilbilgisi,İstanbul-1967.
- 20)Bilgegil Kaya: Türkçe Dilbilgisi,İstanbul-1982.
- 21)Eski Türkçenin Grameri, A. Von Gabain, Ankara-1995.
- 22)Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü, Kültür Bakanlığı
- 23)KORKMAZ, Zeynep (2003): Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi). Ankara: TDK Yayınları.
- 24)KÖKSAL, Aydın (1980). Dil ile Ekin. TDK Yayınları.
- 25)KÖKSAL, Aydın (1981). Bilişim Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK Yayınları.
- 26)LEVENT, Agah Sırrı (1973). Dil Üstüne. Ankara: TDK Yayınları.
- 27)MORAN, Berna (1983). Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış I. İstanbul: İletişim Yayınları.
- 28)MORAN, Berna (1990). Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış II. İstanbul: İletişim Yayınları.
- 29)MORAN, Berna (1994). Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış III. İstanbul: İletişim Yayınları.

Hartimi i planit mësimor

Java	Titulli i ligjëratës
Java 1:	Fonetika e gjuhës turke dhe fonologjia
Java 2:	Zanoret, klasifikimi I zanoreve

Java 3:	Bashkëtingëlloret dhe klasifikimi i tyre
Java 4:	Diftongu
Java 5:	Harmonia e zanoreve
Java 6:	Rrokja
Java 7:	Theksi ne gjuhen turke
Java 8:	Morfologjia e gjuhës turke
Java 9:	Pjesoret
Java 10:	Si pjesoret
Java 11:	Format e pashtjelluara te foljeve
Java 12:	Ndajfoljet
Java 13:	Lidhëzat
Java 14:	Pjesëzat
Java 15:	Terminologjia gramatikore

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

- Pjesëmarrja aktive e studentëve në mësim: ligjërata e ushtrime,
- Përgatitje paraprake për njësitë të cilat zhvillohen; leximi, detyrat etj.
- Pjesëmarrje në diskutim, komente dhe shprehje e lirë e opinionit dhe qëndrimit akademik,
- Respektimi i orarit të ligjëratave pa e cenuar lirinë akademike (shkyçje e telefonave celular etj.